

Pojmy

- Dítě – osoba mladší 18 let / osoba mladší 15 let
- Mládež – osoby mladší 18 let (+ někdy i mladí dospělí)
- **Mladistvý – osoba starší 15 let, ale nedosáhla 18 let**
- Mladí dospělí (osoba ve věku blízkém věku mladistvých) – osoby mezi 18 a 21 lety
- **Soudnictví ve věcech mládeže (218/2003 Sb.)**

Modely přístupů

- **Justiční model** – „pachatel se rozhodne za základě svobodné vůle spáchat TČ a měl by být potrestán“
- **Sociálně-opatrovnický model** – sleduje zajištění blaha dítěte, trest nic neřeší, nutno analyzovat a „léčit“ příčiny problémů mládeže
- „**get tough**“ – být tvrdý, nekompromisní, zejm. odstrašující účinek
- **Teorie nálepkování** – spíše důraz na možnost zpětného začlenění

Charakteristické rysy

- **Vysoká míra latence (méně závažné formy)**
 - Cca 38 % dotazovaných spáchala nějaký delikt – z toho cca 10 % kontakt s PČR
 - Nelegální stahování z internetu 59 %,
 - Krádeže v obchodě 13%,
 - Vandalismus 11%,
 - Skupinová bitka, sprejerství 9 %
 - Krádež auta 1,2 %, vloupání do budovy 0,8 %, úmyslné ublížení na zdraví 1,5 %

Charakteristické rysy

- **Výrazně menší podíl dívek**
 - 2000 – 2016 → 6 – 11,8 %
 - Ale postupný nárůst

V roce 2016:

- Úmyslné ublížení na zdraví – 0,6 %
- Krádež – 14 %
- Podvod – 16 %

Charakteristické rysy

- Vyšší míra u některých etnických minorit (vzhledem k celkovému zastoupení ve společnosti)
- Dominance méně závažné trestné činnosti, závažná TČ zřídka
- Dlouhodobě: nárůst brutality a agresivity
- Páchání často ve skupinách - spolupachatelství (zejm. s vrstevníky)
 - Zvláště u chlapců
 - Vandalismu 82 %, krádeže v obchodě 40 % X – hackerství – individuálně

Charakteristické rysy

- **Podstatnou část má na svědomí jen velmi malá skupina – tzv. chronických (intenzivních) pachatelů**
 - Floridská studie → 1995/1996
 - Skupina 2,4 % pachatelů byla odpovědná za 49,5 % TČ
- **Epizodický charakter**

Příčiny

A close-up photograph of a person's hands in metal handcuffs, symbolizing crime or punishment. The person is wearing a dark blue long-sleeved shirt and blue denim jeans. The handcuffs are silver and are attached to the person's wrists. The background is dark and out of focus.

- **Individuální zvláštnosti jedince** (genetika, choroby, duševní poruchy, ADHD, ...)
- **Nepříznivé rodinné charakteristiky a zkušenosti** (nízký socioekonomický status, kriminální infekce v rámci rodiny, problematické výchovné styly, ...)
- **Nedostatečné působení školního prostředí** (nepřípravenost na specifické skupiny žáků, vadné přístupy učitelů, šikana, ...)
- **Negativní vliv prostředí** (vyloučené lokality, nízký sociální status, vliv vrstevnických skupin, vliv médií, ...)

Příčiny

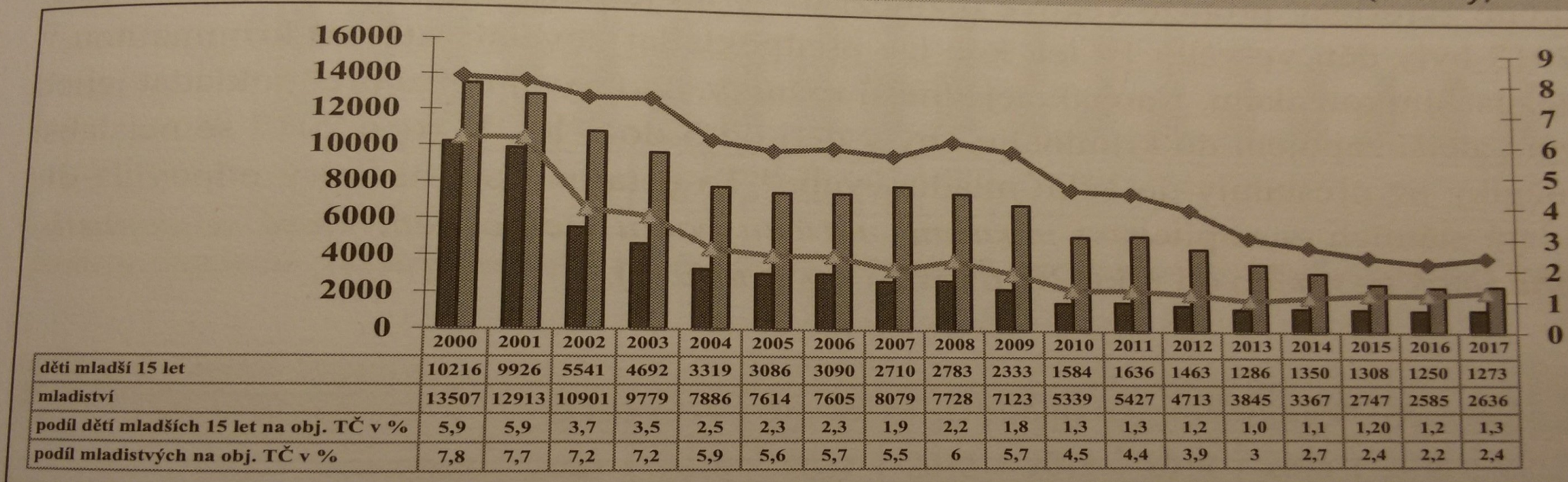

- **Dostatek příležitostí**
- **Neadekvátní užití formálních sociálních intervencí (nadužívání institucionálních forem opatření či sankcí)**
- **Společenské a demografické změny a posuny hodnotových orientací (jak celé společnosti, tak i mládeže)**

Vývoj v ČR

Graf č. 3 – Objasněná provinění a činy jinak trestné spáchané mládeží v ČR (skutky)

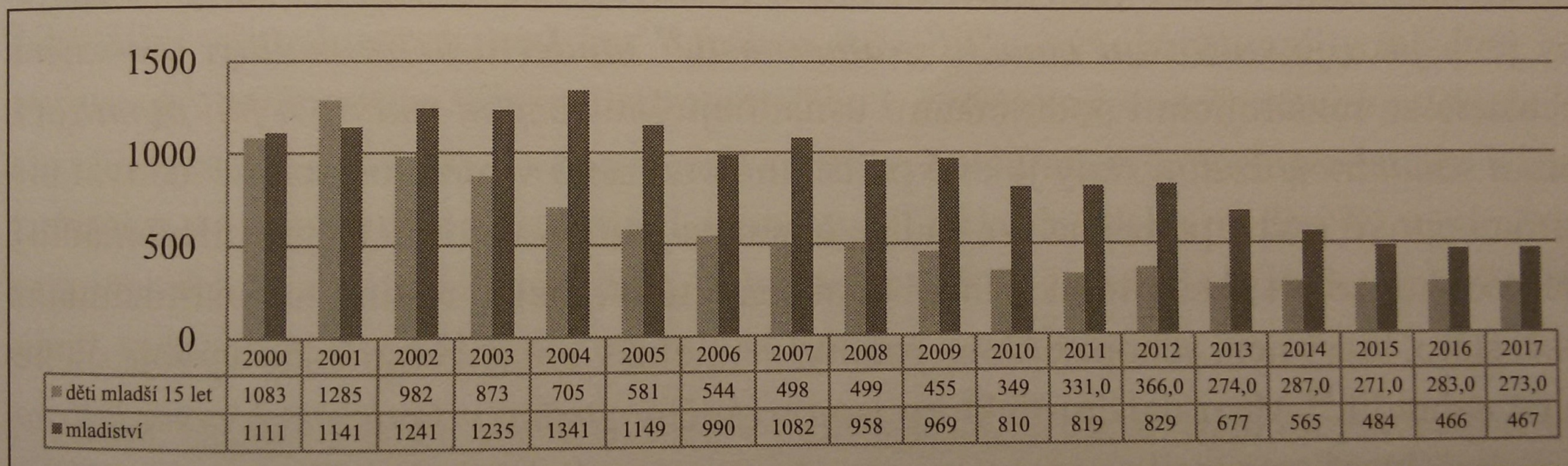

Pramen: Statistické přehledy kriminality za příslušné roky. Policie ČR, <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Vývoj v ČR

Graf č. 5 – Objasněná násilná kriminalita (skutky) páchaná mládeží v absolutních číslech

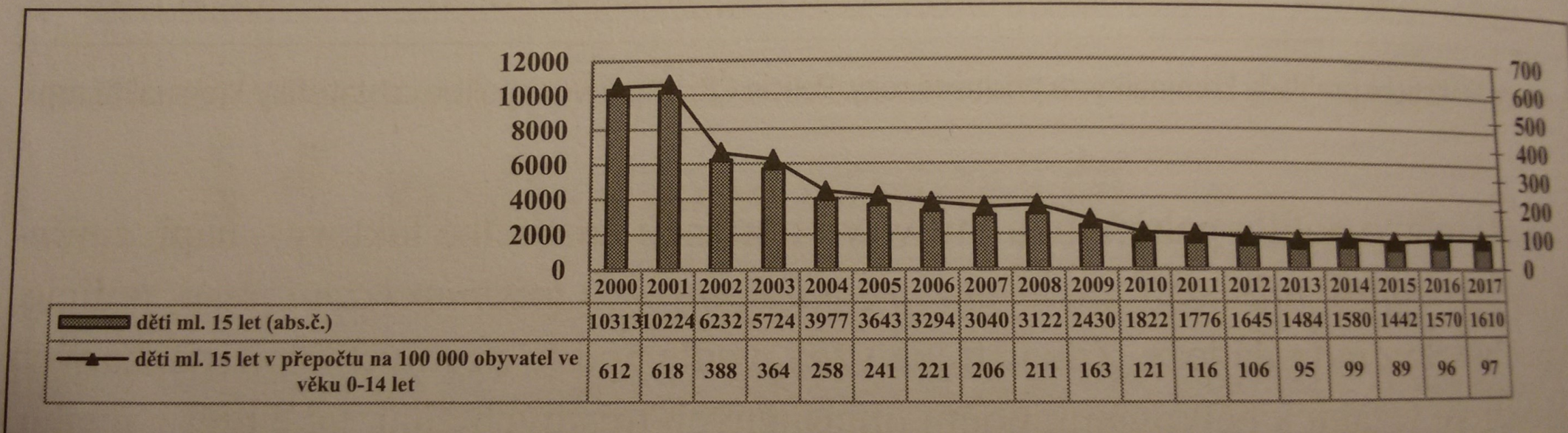

Prameny: Statistické přehledy kriminality za příslušné roky. Policie ČR, <http://policie.cz/statistiky-krininalita.aspx>

Vývoj v ČR

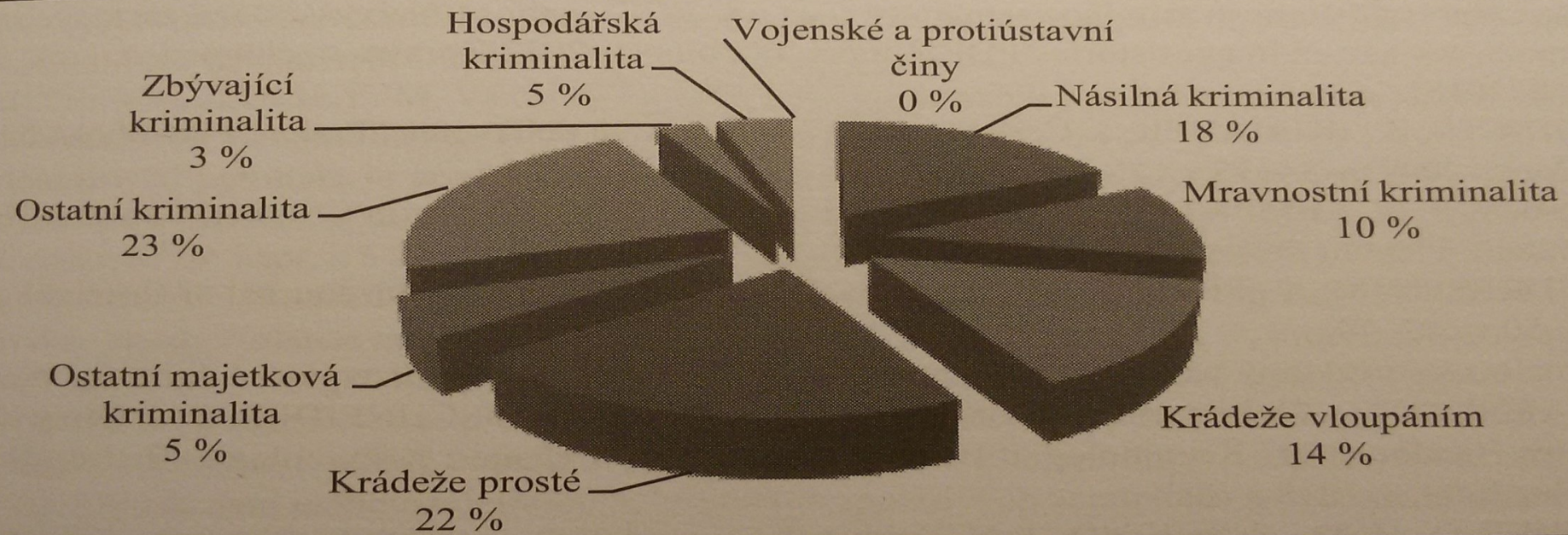
Graf č. 4 – Kriminalita dětí mladších 15 let dle počtu osob

Vývoj v ČR

Graf č. 2 – Struktura objasněných provinění (skutků) spáchaných mladistvými v % v roce 2017

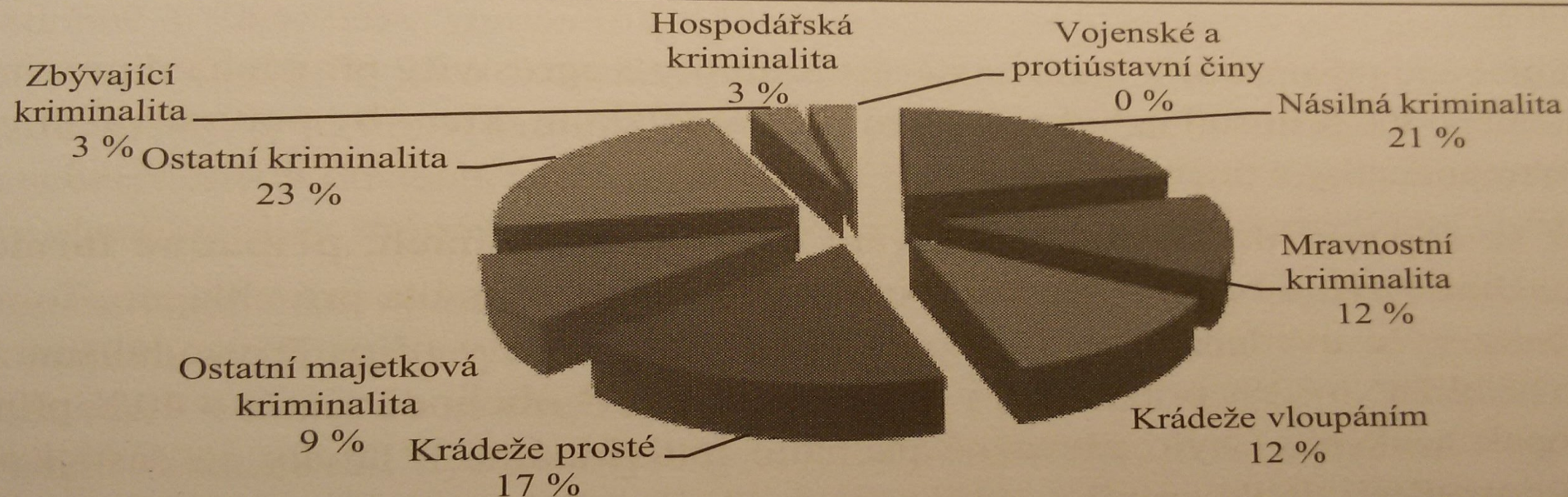

Pramen: Statistický přehled kriminality za rok 2017. Policie ČR, <http://policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

Vývoj v ČR

Graf č. 1 – Struktura objasněných činů jinak trestných (skutků) spáchaných dětmi mladšími 15 let v % v roce 2017

Pramen: Statistický přehled kriminality za rok 2017. Policie ČR, <http://policie.cz/statistiky-krininalita.aspx>

Vývoj v ČR

Tabulka č. 1 – Objasněné vraždy a zabití

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
skutky*										
děti mladší 15 let	3	0	2	2	2	3	0	0	2	0
mladiství	6	5	4	6	2	7	3	3	4	7
stíhané osoby										
děti mladší 15 let	4	0	1	0	2	3	0	0	2	0
mladiství	7	8	4	5	2	8	4	5	7	11

* Včetně dodatečně objasněných

Prameny: Statistické přehledy kriminality za příslušné roky. Policie ČR, <http://policie.cz/statistiky-krininalita.aspx>

Struktura TČ 2018

- <https://www.policie.cz/soubor/2018-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

Zdroje

- VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3.
- GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.

A close-up photograph of a person's hands in metal handcuffs. The hands are positioned in front of the person's body, with the fingers slightly curled. The person is wearing a dark blue long-sleeved shirt and blue denim jeans. The handcuffs are silver-colored metal. The background is dark and out of focus. The text "Děkuji za pozornost" is overlaid in the center of the image in a white, sans-serif font.

Děkuji za pozornost